

תגובות ואסטרטגיות התמודדות עם בריונות מקוונת בקרב מתבגרים בחטיבות הביניים (פוסטר)

גלי פרנק
האוניברסיטה הפתוחה
galif@cet.ac.il

דורית אולניק-שמש
האוניברסיטה הפתוחה
doritol@openu.ac.il

טלי היימן
האוניברסיטה הפתוחה
talihe@openu.ac.il

Reactions to Cyberbullying and Coping Strategies Among Junior High School Students (Poster)

Tali Heiman   **Dorit Olenik-Shemesh**   **Gali Frank**
The Open University of Israel   The Open University of Israel   The Open University of Israel

Abstract

Cyberbullying is defined as an aggressive, intentional act carried out by a group or individual, using electronic forms of contact, repeatedly against a victim who can not easily defend him or herself. In recent years, cyberbullying has become more frequent, as the use of electronic devices such as computers and mobile phones by young people has increased (Smith, Mahdavi, Carvalho, & Tippet, 2006). The goal of the current study was to examine the emotional and behavioral reactions, and coping strategies with cyberbullying among junior high school students being cybervictims. The study consisted of two parts: Quantitative – the students completed four questionnaires, and qualitative – two focus groups were conducted. The study included 232 students from two junior high schools. Results: 48 (20.7%) students reported being cybervictims. The most frequent emotional reaction was "anger and fury". Cybervictims reported higher levels of depressive mood comparing to non-victims. The most frequent behavioral reaction was "told a friend". Cybervictims reported using less coping strategies focused problem and more coping strategies focused emotion and avoidance comparing to non-victims. Cybervictims reported a lower social support (family's support, friend's support and other person's support) than non-victims. Students' focus groups qualitative analysis revealed two main aspects of concern: Posting nude pictures on the net and social online excommunication. This study may contribute to a deeper understanding of the various emotional and behavioral reactions, needs and coping strategies with cyberbullying among junior high school students.

Keywords: Cybervictims, emotional reactions, behavioral reactions, coping strategies.

תקציר

בריונות מקוונת (cyberbullying) היא צורת ביטוי חדשה לבריונות, ואנו עדים להופעתה ולהתפשטותה בשנים האחרונות נוכח השימוש באמצעי תקשורת אלקטרוניים כגון מחשבים וטלפונים ניידים (Smith, Mahdavi, Carvalho, & Tippet, 2006). אחת ההגדרות לבריונות ברשת היא פגיעה זדונית, חוזרת ונשנית הנגרמת באמצעות הטקסט הדיגיטלי (Patchin & Hinduja, 2006). הגדרה נוספת לבריונות המקוונת היא התעללות כוחנית ושיטתית המתרחשת באמצעות השימוש בטכנולוגיות התקשורת והמידע (Slonje, Smith, & Frisen, 2012).

ספר הכנס התשיעי לחקר חדשנות וטכנולוגיות למידה ע"ש צ'ייס: האדם הלומד בעידן הטכנולוגי
"עשת-אלקלעי, א' כספי, נ' גרי, י' קלמן, ו' זילבר-ורוד, י' יאיר (עורכים), רעננה: האוניברסיטה הפתוחה

מחקרים מעטים התייחסו עד כה לאסטרטגיות ההתמודדות של בני הנוער עם בריונות מקוונת, ומחקרים אלו חקרו בעיקר את מידת השימוש של הקורבנות באסטרטגיות ההתמודדות השונות ולא את מידת יעילותן (Perren et al., 2012). לאיתור אסטרטגיות התמודדות יעילות עם בריונות מקוונת קיימת חשיבות מכרעת. מטרת המחקר הנוכחי היא לבחון את התגובות הרגשיות וההתנהגותיות ואת אסטרטגיות ההתמודדות של קורבנות לבריונות מקוונת בחטיבות הביניים עם התנהגויות אלימות מקוונת שמופנות כלפיהם.

המחקר כלל שני חלקים: החלק הראשון של המחקר היה כמותי, והתבסס על איסוף מידע משאלונים שהועברו לתלמידים המשתתפים, והחלק השני – איכותני, והתבסס על עריכת שתי קבוצות מיקוד. המחקר נערך בשתי חטיבות ביניים בשתי ערים במרכז הארץ. במחקר השתתפו 232 תלמידים מכיתות ז', ח' ו-ט'. מתוכם 111 בנים (47.85%) מכלל הנבדקים ו-121 בנות (52.15%) מכלל הנבדקים. נמצאו 48 קורבנות (20.7%) לבריונות מקוונת מתוך 232 משתתפים.

התגובות הרגשיות שנמצאו שכיחות ביותר היו כעס וזעם (33 קורבנות, 68.7%) מתוסכל ומצוברח (31 קורבנות, 64.6%). הקורבנות לבריונות מקוונת דיווחו על רמה גבוהה יותר של מצב רוח דכאוני בהשוואה לאלו שאינם קורבנות לבריונות מקוונת. התגובות ההתנהגותיות של הקורבנות לבריונות מקוונת, שנמצאו שכיחות ביותר היו: סיפרתי לחבר (36 קורבנות, 75%); תקפתי בחזרה (33 קורבנות, 68.8%); התעלמתי (32 קורבנות, 66.7%). אסטרטגיות ההתמודדות של הקורבנות נבחנו בהשוואה לאסטרטגיות ההתמודדות של מתבגרים שאינם קורבנות והתקבלו הממצאים הבאים: הקורבנות לבריונות מקוונת דיווחו על רמה נמוכה יותר של שימוש באסטרטגיות ממוקדות בבעיה בהשוואה לאלו שאינם קורבנות לעומת זאת הקורבנות לבריונות מקוונת דיווחו על רמה גבוהה יותר של שימוש באסטרטגיות ממוקדות ברגש ובאסטרטגיות ממוקדות בהימנעות בהשוואה לאלו שאינם קורבנות. הקורבנות לבריונות מקוונת דיווחו שהם חשים פחות תמיכה חברתית כללית, פחות תמיכה משפחתית, פחות תמיכה מחברים קרובים ופחות תמיכה מאחר משמעותי בהשוואה לאלו שאינם קורבנות. מהניתוח האיכותני ניכר, שלפחות שני היבטים הטרידו מאוד את המתבגרים: 1. העלאת תמונות אישיות לרשת שהמתבגרות צלמו את עצמן בעירום או בעירום חלקי; 2. חרם חברתי מקוון.

מחקרי המשך נחוצים להעלאת המודעות לתופעה ולפיתוח תכניות התערבות למניעת האלימות ברשת.

מילות מפתח: בריונות מקוונת, תגובות רגשיות, תגובות התנהגותיות, אסטרטגיות ההתמודדות, תמיכה חברתית.

מקורות

- Patchin, J. W., & Hinduja, S. (2006). Bullies Move beyond the Schoolyard: A Preliminary Look at Cyberbullying. *Youth Violence and Juvenile Justice* 4(2), 148-169.
- Perren, S., Corcoran, L., Cowie, H., Dehue, F., Garcia, D., Mc Guckin, C., Sevcikova, A., Tsatsou, P., & Vollink, T. (2012). Tackling cyberbullying: Review of empirical evidence regarding successful responses by students, parents, and schools. *International Journal of conflict and violence* 6(2), 283-293.
- Slonge, R., Smith, P. K., & Frisen, A. (2012). The nature of cyberbullying, and strategies for prevention. Retrieved from <http://www.melissaagnescrisismanagement.com/wp-content/uploads/2012/10/Slonje-Cyberbullying.pdf>
- Smith, P., Mahdavi, J., Carvalho, M., & Tippett, N. (2006). An investigation into cyberbullying, its forms, awareness and impact, and the relationship between age and gender in cyberbullying. Research Brief no: RBx03-06. <https://www.education.gov.uk/publications/eOrderingDownload/RBX03-06.pdf>